

ОФІЦЕР-ПРОСВІТЯНИН

До бібліотек району надійшов другий випуск збірника спогадів та документів «Із криниці печалі», який друкується за ухвалою Редакційної колегії з підготовки та випуску серії книг «Реабілітовані історією» по Рівненській області.

У цьому випуску, як і в попередньому, вміщуються спогади, документи, листи та інші матеріали про жителів Рівненщини, які зазнали репресій від окупантів. Серед них — розповідь-спогад завуча Синівської СШ Любові Олександрівни Гапончук, де йдеться про І.І.Зарічнюка.

Народився Іларіон Іванович в 1892 році в селі Русивель. Тут пройшло його дитинство, перші роки навчання. Вчився дуже добре. Затим, хоч це було важко, вирушив в м.Острог для подальшого навчання в церковно-приходській школі.

«З нього вийде хороший вчитель», — резюмували там після того, як Іларіон пройшов курс навчання. І справді, в 1913 році в селі Країв, що поб-

лізу Острога, почав хлопця навчати селянських дітей. Але це тривало недовго: зі школи юнака прибували на військову службу в м.Київ, а дещо пізніше — в Москву, до Кремля.

Організований Леніним в жовтні 1917 р. військовий переворот Зарічнюк, який щойно закінчив престижне військово училище, зустрів у Кремлі. Потім його допитувала місцева ЧК. Та, дякувати Богу, все обмежалося кількома ударами по обличчю, а відтак чекісти зірвали офіцерські погони та запропонували вертатися на Україну і здійснювати там революцію.

Повернувся. Однак все зробив з точністю до навпаки і, як свідомий українець, відданий ідеалам самостійності, вступив у ряди армії УНР.

В Русивлі, куди невдовзі приїхав, Іларіон Іванович разом з групою односельців у своїй хаті організовує товариство

«Просвіта», багато читає. Невеличка бібліотечка, яку почав тоді збирати, з року в рік поповнюється львівськими передплатними виданнями, книгами з різних галузей знань. Це, в свою чергу, привертає увагу людей. Тому хата Іларіона Івановича перетворюється на своєрідний сільський клуб, де тобі завжди раді, де можна розгорнути газету, послухати цікаву розповідь господарів, просто погомоніти.

Крім читання та полемічних розмов на політичні теми, просвітяни організовують торговий кооператив, гуртки художньої самодіяльності національно-патріотичного спрямування, займаються іншими корисними справами. Тобто ще в ті часи в самому центрі Русивля (а хата Зарічнюка розташована саме там) витав дух України, самостійності, державності.

Які всім, жилося Зарічнюку нелегко. Проте ще

більша скрута настала у воєнні літа та по війні.

Останні роки життя Іларіон Іванович провів у Синьові. Тут він купив хату, тут і помер, так і не діждавшись незалежності України, про яку дуже мріяв.

Проте лишилась пам'ять. Пам'ять про високі моральні якості, відданість родині і Батьківщині, чесність і скромність. Тобто те, чого у Зарічнюка не відняти нікому, що може слугувати взірцем для наслідування.

Серед тих, хто знав Іларіона Івановича, розумів, поважав і співчував йому, була і вчителька місцевої школи, авторка даних спогадів Л.О.Гапончук.

Звичайно, це лише штрих, невеличкий уривок зі спогадів. Тим же, хто бажає більш широко дізнатися про життя просвітянина І.І.Зарічнюка, радимо звернутися до бібліотеки.

**Надія ФЕДОРЧУК,
інформатор ЦРБ.**